

PRILOG POZNAVANJU PREHISTORIJSKIH NALAZIŠTA ĐAKOVŠTINE

Đakovština obiluje arheološkim nalazima, što je posljedica vrlo pogodnih uvjeta za život u toku mnogih tisućljeća. Na žalost, arheoloških iskapanja bilo je malo te smo još uvijek pretežni dio zaključaka prisiljeni donositi na temelju slučajnih nalaza, prikupljenih rekognosciranjem terena ili poklonima. U depoima Muzeja Đakovštine čuva se mnogo takvoga materijala, no on do danas pretežno nije obrađen.¹⁾ Zahvaljujući susretljivosti đakovačkih muzealaca bio mi je omogućen pregled svega prethistorijskog materijala u depoima²⁾. Međutim, za kompletnu analizu toga materijala trebalo bi vrlo mnogo vremena, te smo se ovdje ograničili samo na prikaz nalaza s nekih, vrlo karakterističnih, lokaliteta, pomoću kojih želimo ukazati na važnost prethistorijskih nalazišta Đakovštine, prvenstveno onih s kontinuitetom stanovanja. Stoga od ovoga priloga i ne treba očekivati krajnje precizno vrednovanje ovih nalaza, jer će to, nadamo se, donijeti buduća arheološka iskapanja.

1. Đakovačka Satnica-Katinska

Od ranije je s ovoga lokaliteta poznata krilasta (vulvasta) brončana igla koja kronološki, a možda i kulturno, pripada vatinskom horizontu³⁾. Publicirano je i nekoliko eneolitskih ulomaka, koji su kasnije pripisani hrnjevačkom tipu Retz-Gajary kulture⁴⁾.

U depou se nalaze ulomci dvadesetak keramičkih posuda. Najstariji uočeni materijal vjerojatno pripada razdoblju neolita: to su velika crvena šuplja noga s očuvanim prijelazom noge na zdjelu, te jedna siva, blago kljunasta, drška. Ovi primjerci najvjerojatnije pripadaju sopotskoj kulturi. Međutim, upozoravam na činjenicu da još uvijek vrlo slabo poznamo keramografiju tipa Hrnjevac (ili Kevderc-Hrnjevac) u sjevernoj Hrvatskoj⁵⁾. Budući da kultura Retz-Gajary izrasta iz II. i III. stupnja lasinjske kulture u jednu samostalnu kulturnu pojavu, nije nemoguće da se dio neolitskih tradicija, koje su uočene i na bližim nalazištima II. stupnja lasinjske kulture (npr. Koška-Pljeskana II)⁶⁾, prenosi i na u ovu kulturu. Na lokalitetu Katinska pronađeni su i jedna bikonična zdjela

crvenkaste boje, koja ima zaravnjeni obod, te bikonična zdjela s malim drškicama na obodu. Za ove nalaze može se reći isto što i za prethodne.

Tipični keramički nalazi hrnjevačkog tipa Retz-Gajary kulture crveno-smeđe su, crne i sivkaste boje. Ponekad je u ornamentu utisnuta bijela inkrustacija (T. 1/2). Pronađene su šalice s trakastim drškama koje se izdižu malo iznad oboda (T.1/1), ornamentirane šalice, možda također s drškom (T. 1/2,3), zdjele s izvijenim obodom (T. 1/5), kuglaste zdjele s posebno profiliranim obodom (T. 1/4). Ornamenti su različite kombinacije trokuta ispunjenih linijama (T. 1/2) i mrežasti ornamenti razdvojeni na vratni i trbušni dio šalice (T. 1/3).

2. Štrbinci

Štrbinci su odavno poznati antički i prehistorijski lokalitet⁷⁾. Godine 1979. izvršeno je na njima još jedno iskapanje (I. Pavlović, A. Durman, M. Šmalcelj), no nalazi još nisu publicirani. Neolitski materijal sa Štrbinaca djelomično se nalazi u Muzeju Đakovštine, dijelom u Dijecezanskom muzeju u Đakovu i Arheološkom muzeju u Zagrebu⁸⁾.

Najstariji nalazi na Štrbincima pripadaju sopotskoj kulturi (T. 2/3,5)⁹⁾. U Muzeju Đakovštine nalazimo šuplje zvonaste noge od vaza na nozi, bute i sl. posude s kljunastim drškama (T. 2/5), crne i crvene bikonične zdjele, od kojih su neke ornamentirane otiskom jagodice u gornjem dijelu (T. 2/3), kupe, čepaste drške, pseudo-drškice, ulomci s plastičnom trakom s otiscima prsta, noga posude koja je stajala na više nogu (ornamentirana s tri urezane horizontalne linije) itd. Ovome razdoblju vjerojatno treba pripisati kremene nožice (T. 2/1), strugala, te kamene kalupaste sjekire-klinove (T. 2/2). U Dijecezanskom muzeju, međutim, postoje i kupe na šupljim nogama koje su u sredini zadebljane i imaju rupu. Ranije je spomenuta mlađa faza sopotske kulture na ovome lokalitetu (S. Dimitrijević, v. bilj. 7). Sudeći prema jednome dijelu gore opisanoga materijala, na ovome lokalitetu valja računati i s prva dva stupnja sopotske kulture.

Neolitski horizont vjerojatno je također prisutan, jer postoje nalazi koji liče na neolitske: zdjele kostolacoidnog profila (T. 2/4), rubni ulomak lonca ili vrča s trakastom drškom ispod ruba itd.

Srednje brončano doba zastupljeno je s licenskom keramikom: na ovome lokalitetu pronađen je i crni uglučani ulomak vrča s pseudo-drškicom između vrata i trbuha, te licenskim ornamentima na vratu i pseudo-drškici¹⁰⁾.

Horizontu ranoga ili srednjega brončanog doba najvjerojatnije pripada i jedna kamena sjekira-čekić s rupom, koja imitira metalne sjekire¹¹⁾. Na lokalitetu su prisutne i kasnobrončanodobne zdjele s facetiranim obodom, te halštatska keramika. H. Dekker spominje i latenske nalaze¹²⁾. Godine 1895. J. Brunšmid je pokušao istraživanje antičkoga naselja na Štrbincima, te konstatirao da je više od tisuću godina prije Rimljana ovdje teren bio nenaseljen¹³⁾. Ova tvrdnja

se svakako mora korigirati: vjerojatno sloja kasnoga brončanog, starijeg i mladega željeznog doba nije bilo na mjestu gdje je Brunšmid iskapao. Na ovome prostranom lokalitetu pronađeni su i srednjovjekovni nalazi koji, međutim, ne pripadaju razdoblju ranoga srednjega vijeka, kako bi se moglo očekivati, nego razvijenome i kasnom srednjem vijeku.

3. Budrovci-Jabučanje

Materijal s ovoga lokaliteta Muzeju Đakovštine pretežno je poklonio Ivan Šimunić iz Đakova 1958, 1964. i 1968. godine. Dio materijala je neolitski i pripada vjerojatno sopotskoj kulturi. Gruba keramika ima u fakturi primjese usitnjenoga kamena, a fina keramika primjese pijeska. Zastupljene su crvene bikonične zdjele s malo zadebljanim rubom (T. 3/1)¹⁴, lončići s otiscima prsta uz rub, bikonične zdjele s kaneliranim i zadebljanim trbušnim dijelom i zadebljanim obodom (T. 3/3)¹⁵, grubi sivi i crveni lonci itd. Koliko je vidljivo po nekoliko ulomaka keramike, sopotski materijal s ovoga lokaliteta valja datirati u III. stupanj sopotske kulture, kada je jak vinčanski utjecaj.

Dio materijala (oštro bikonična zdjela, šalica s drškom uz obod) možda je eneolitski, ali to nije dovoljno pouzdano. Jedan zaobljeni crni lončić i grubi lonci s barbotiniranim trbušnim dijelom i uglačanim vratom, te horizontalnom trakom s otiscima prstiju, možda pripadaju horizontu ranoga brončanog doba, tj. vinkovačkoj kulturi. Međutim, kod atribuiranja ovakvoga materijala valja biti vrlo oprezan, budući da se sličan materijal pojavljuje u kasnoj vučedolskoj kulturi¹⁶.

Horizont srednjega brončanog doba obilježen je na ovome lokalitetu vatinskom kulturom, tj. crnim vrčićima s jednim „roščićem“ na vrhu drške koja spaja obod i trbuh.¹⁷ Uz ove nalaze vremenski ide i ulomak posude sa zaravnjenim širokim obodom, ornamentiran s vanjske i unutarnje strane,¹⁸ premda je teško utvrditi pripada li također vatinskoj kulturi ili nekoj od istovremenih brončano-dobnih kultura. Uz vatinske ulomke možda ide i ulomak s mrežastim urezima (T. 3/5)¹⁹

Na Jabučanju su uočeni i kasnobrončanodobni nalazi: to je prije svega jedna žara sa zaravnjenim obodom i cilindričnim vratom, slična žarama iz ranih faza kulture polja sa žarama²⁰. U prilog kontinuiteta naseljavanja ovoga lokaliteta govore i ulomci sivih amfora s uglačanim cilindričnim vratom i vertikalnim žlijebovima ili urezima u trbušno-ramenom dijelu (T. 3/4), koji nesumnjivo pripadaju daljskoj kulturi s kraja kasnoga brončanog doba i s trajanjem kroz cijelo starije željezno doba²¹.

4. Viškovački vinogradi

Od ranije je ovaj lokalitet poznat po brojnim arheološkim nalazima. Uglavnom su spominjani kasni vučedolski nalazi²². Međutim, ovaj lokalitet egzistira i u neolitu: ovdje je živjelo stanovništvo sopotske kulture, koje je upotrebljavalo

sive i smeđe grube lonce i lončice s plastičnom trakom i otišcima prsta u njoj, sive zdjele, lonce s kljunastim drškama (T. 1/7), te posude s užljebljenim horizontalnim linijama (T. 1/6), što možda upućuje na kontakte rane sopotske kulture s linearno-trakasto-keramičkim kulturama²³). Zasad nema dokaza za egzistenciju srednje ili kasne faze sopotske kulture na ovome lokalitetu. Ovome vremenu možda pripada i kremno oruđe (nožići i strugala).

Vučedolski nalazi iz razdoblja kasnoga eneolita (C stupanj vučedolske kulture) ornamentirani su nizovima vertikalno urezanih cik-cak linija, duborezno izvedenim negativnim cik-cakom, žigosanjem u više horizontalnih redova, te brazdastim ubadanjem, također u više horizontalnih redova.

Na ovome lokalitetu nalazimo finije i grublje keramičke ulomke koji pripadaju lencskoj keramici iz početka srednjega brončanog doba. Ornamentirani su motivima horizontalnih lencskih traka²⁴).

5. Mrzović-Gradina

Prilikom rigoliranja šume, 1962. godine, skupila je H. Dekker veći dio nalaza koji se u Muzeju Đakovštine čuvaju pod oznakom Mrzović-Gradina. Na ovome lokalitetu uočena je sopotska keramika klasičnih oznaka, koja pripada najkasnijoj fazi ove kulture, a ornamentirana je žljebljenim cik-cak linijama i rovašenim jamicama, te tragovima crvenog bojenja, ponegdje i blago jezičastim aplikacijama (T. 3/6). Zastupljene su šuplje cilindrične i zadebljane noge od kupa na nozi, kojima je ponekad ornamentirana proširena stajaća površina, te bikonične zdjele s okomitim gornjim konusom i zaravnjenim obodom, bikonične zdjele s rovašenim jamicama, kao i polukuglaste zdjele s plitkim vertikalnim žljebljenjem²⁵). Zanimljivo je da ornamente i dio oblika, kakve susrećemo na ovome lokalitetu, susrećemo u ranome eneolitu koprivničke Podravine, u materijalu kulture Seče, što očito svjedoči o jednoj vrlo kasnoj seobi sopotske kulture III stupnja u sjevero-zapadnu Hrvatsku²⁶). Osim ovoga materijala sopotskoj kulturi vjerojatno valja pribrojiti sive „žrtvenike“ na četiri stupaste noge, koje imaju malo zadebljanje u gornjem dijelu, crvenu „kadionicu“ (ili zapretač za žar?) s rupama na dnu i sa strane, bikonični crveni lončić s otišcima prsta uz rub i plastičnim aplikacijama na prijelomu, ogromni crveni lonac za zalihe, s drškom u donjemu dijelu i otišcima prsta uz rub, a možda i neki od manjih sivih piramidalnih utega, te dio kamenoga i košanog oruđa. Eneolitskom razdoblju pripadaju ulomci s karakteristikama lasinjske (T. 3/7) i vučedolske (T. 3/8) kulture. Lasinjski nalazi (bikonična zdjela s velikom jezičastom plastičnom aplikacijom na prijelomu; ulomak posude ornamentirane urezanim visećom girlandom-T. 3/7) imaju karakteristike III. stupnja lasinjske kulture²⁷). Vučedolski nalazi (rubni ulomak kostolacoidne zdjele s ornamentima izvedenim brazdastim ubadanjem i žigosanjem izvana i na malo izvijenom obodu; ulomak ornamentiran urezivanjem i duborezom-T. 3/8), međutim, pripadaju ranoj vučedolskoj kulturi²⁸) i pokazuju da u Đakovštini valja računati sa svim razvojnim fazama ove kulture.

6. Đurđanci

S lokaliteta koji je zapisan samo kao „Đurđanci“ potječu tri kamene sjekire (inv. br. 130-132), od čega su dvije s rupom. Sjekire je đakovačkom Muzeju poklonio Stjepan Dvoržak iz Đakova. Siva ugačana kamena sjekira u obliku „pačjeg kljuna“ (T. 1/8) potječe također s ovoga lokaliteta, a spada u rjeđi tip kamenih sjekira na našim područjima.

Približne analogije ovakvim sjekirama nalazimo npr. u materijalu badenske kulture, bakrenim sjekirama tisapolgarske kulture, bakrenim sjekirama iz Pločnika, među kamenim sjekirama Cotzofeni kulture²⁹⁾. Međutim, identične analogije ovoj sjekiri nalazimo tek u kamenom materijalu s Ljubljanskog barja³⁰⁾, gdje su ubrojene u horizont Ig II, tj. u rano brončano doba.

Kako je vidljivo prema analogijama, ovakve kamene sjekire moguće je paralelizirati s nekim pojavama u eneolitskom razdoblju. Međutim, u eneolitu sjeverne Hrvatske zasad nema identičnih primjeraka kamenih sjekira. Budući da prave analogije ukazuju na horizont ranoga brončanog doba, samatram da i ovu sjekiru valja datirati u rano brončano doba. Kulturno bi se ova sjekira vjerojatno mogla pripisati nosiocima vinkovačke kulture, možda kao utjecaj iz nekoga susjednog kulturnog područja.

Kako je iz ovoga kratkog pregleda materijala na svega nekoliko karakterističnih lokaliteta Đakovštine vidljivo, ovaj kraj obiluje lokalitetima s dugotrajnim kontinuitetom nastanjivanja. Međutim, ukoliko se može približno suditi prema djelomice istraženim lokalitetima Štrbinci i Đakovo-Grabrovac (iskapanje I. Pavlovića 1980. i 1981. godine)³¹⁾, ne treba očekivati pojavu ili veće prisustvo lokaliteta koji bi imali kulturni sloj deo nekoliko metara (kao npr. u najistočnijoj Slavoniji i Srijemu). Manje ili više, na ovim lokalitetima bit će prisutna **horizontalna stratigrafija** zbog čega npr. lokalitet Štrbinci i jest toliko prostran. Promatramo li kulturnu zastupljenost na đakovačkim lokalitetima, upada u oči činjenica da zasad niti jedan pouzdani lokalitet starčevačke kulture nije konstatiran na ovome području, te još uvijek nedostaje bilo kakvo poznavanje horizonta ranoga neolita. S obzirom na postojanje starčevačkih lokaliteta na svim područjima koja okružuju Đakovštinu³²⁾, moramo i ovdje, svakako, u budućnosti očekivati otkrivanje ovih lokaliteta.

Đakovština je, kako je to iskazano brojnim nalazima, područje na kojemu, izuzev manjih praznina (rani neolit i početak ranoga brončanog doba), od srednjega neolita do dolaska Rimljana u naše krajeve, pa i dalje, neprekidno nalazimo naselje različitih ljudskih zajednica. Stoga treba očekivati da će arheološka iskapanja kontinuirano donositi nove i preciznije podatke i da neće biti većih zastoja u istraživanjima, tim više što mnogim lokalitetima prijete uništenje rigoliranjem, dubokim oranjem, vađenjem zemlje i pijeska, gradnjom itd.

TABELA 1

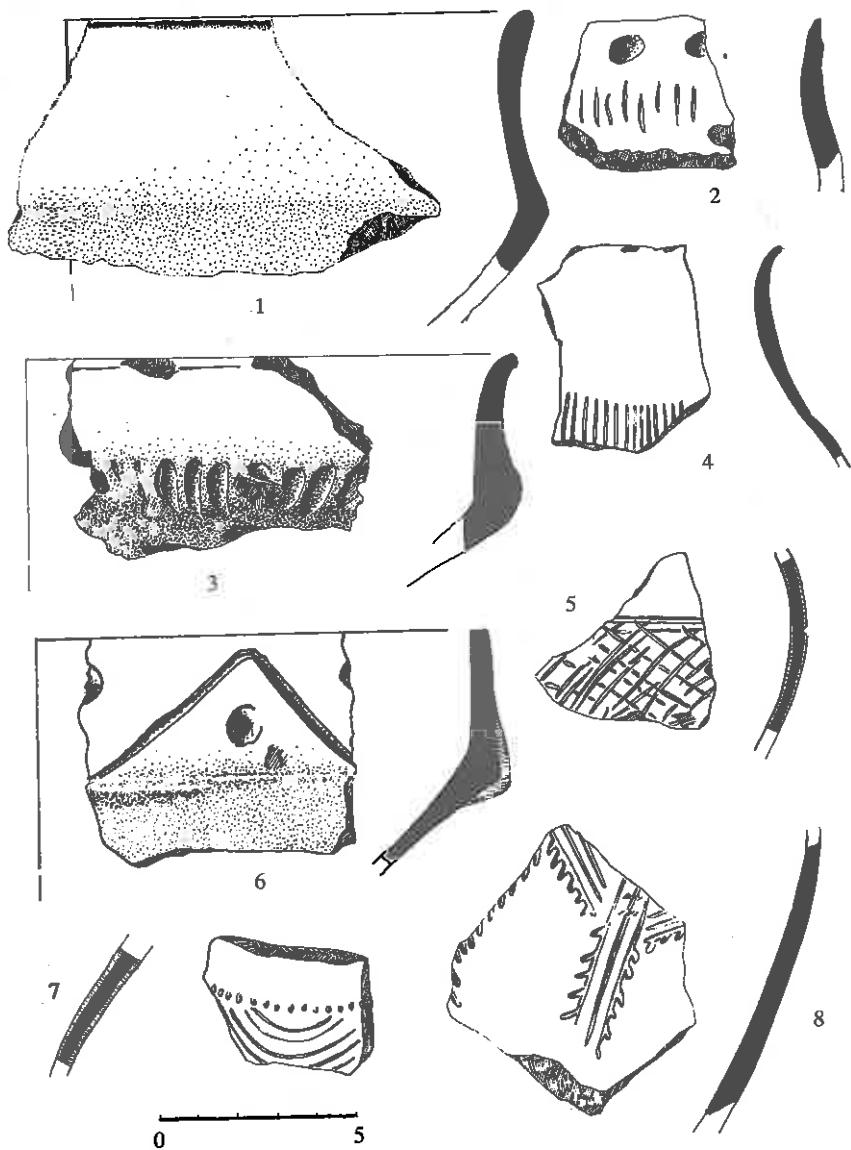
1-5: ĐAKOVAČKA SATNICA-KATINSKA; 6-7: VIŠKOVAČKI VIINOGRADI;
8: ĐURĐANCI

TABELA 2

1-5: ŠTRBINCI

TABELA 3

1-5: BUDROVCI-JABUČANJE; 6-8: MRZOVIĆ-GRADINA

BILJEŠKE

1. Crteže na T. 1 - 3 izradio Z. Marković.
2. Zahvaljujem na dozvoli za pregled i objavu prethistorijskoga materijala direktoru Muzeja Đakovštine Krešimiru Paviću, te posebno arheologu istoga Muzeja Ivi Pavloviću.
3. H. Dekker, Đakovo i njegova okolica kroz kulturno-historijske spomenike, Đakovo 1959. (dalje: H. Dekker), sl. na str. 27-desno; N. Majnarić-Pandžić, Rad vojvođanskih muzeja 20, Novi Sad 1971., str. 21, T. II/4.
4. H. Dekker, sl. na str. 25-dolje; Z. Marković, Arheološki vestnik 27, Ljubljana 1977, str. 55; S. Dimitrijević, Praistorija jugoslavenskih zemalja III, Sarajevo 1979. (dalje Jugoslavija III), str. 346
5. v. npr. S. Dimitrijević, Jugoslavija III, str. 355-356
6. Z. Marković, Arheološki vestnik 27, str. 49-50, T. 5/3, T. 7/6, T. 8/2 itd.; Z. Marković, Simpozij Hrvatskog arheološkog društva-Vukovar 1981., u pripremi za tisak (dalje: Simpozij Vukovar)
7. J. Brunšmid, Vjesnik Hrvatskoga arheološkoga društva n.s. V, Zagreb 1901., str. 137-139; H. Dekker, o.c. Katalog arheoloških nalazišta u Đakovštini, br. 1-6, 72; S. Dimitrijević, Sopotsko-lendjelska kultura, Monographiae archaeologicae 1, Zagreb 1968. (dalje: S. Dimitrijević 1968.) str. 28
8. Zahvaljujem na dozvoli pregleda i publiciranja prethistorijskoga materijala sa Štrbinaca i direktoru Dijecezanskog muzeja u Đakovu, Petru Strgaru.
9. S. Dimitrijević 1968., T. III/11, T. VIII/5 itd.
10. H. Dekker, sl. na str. 25 gore desno; Z. Marković, Simpozij Vukovar T. 5/5
11. H. Dekker, donja slika na str. 15, dolje lijevo
12. o.c. Katalog arheoloških nalazišta, br. 3 i 4, kat. č. 1113 i 1114
13. J. Brunšmid, o.c. str. 137-139
14. S. Dimitrijević 1968., sl. 10/1 (I-B stupanj!); međutim, profili zadebljani u gornjem dijelu češći su inače u kasnoj sopotskoj kulturi: o.c. T. XIV/3, T. XVI/3, T. XVII/1 itd.
15. S. Dimitrijević, Adriatica praehistorica et antiqua, Zagreb 1970., T. III/1,4; S. Dimitrijević 1968., sl. 14/4,10; Jugoslavija II, T. XXVI/5
16. npr. Z. Marković, Podravski zbornik 79, Koprivnica 1979., str. 124, T. 7/8,10 T. 13/7 itd.; Z. Marković, Arheološki vestnik 32, T. 17/1,5
17. Z. Marković, Simpozij Vukovar, T. 5/8
18. o.c. T. 5/7
19. npr. B. Bruncker - B. Jovanović - N. Tasić, Praistorija Vojvodine, Novi Sad 1974., T. XX-E/2, sl. 151
20. npr. K. Vinski-Gasparini, Kultura polja sa žarama u sjevernoj Hrvatskoj, Monografije 1, Zadar 1973., T. 24/3 (Zagreb-Vrapče), T. 25/3 (Sarvaš); Z. Marković, Pregled prethistorijskih promjena..., Podravski zbornik 81, Koprivnica 1981., T. 5/4 (Kalnik)
21. K. Vinski-Gasparini, o.c. str. 150-151, T. 115/11, T. 116/2,7,10 itd.
22. H. Dekker, str. 19, sl. na str. 21 i 23 gore; S. Dimitrijević, Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu, 3. ser. X-XI, Zagreb 1977-1978., str. 38
23. Ti kontakti mogući su i zbog činjenice da u blizini, u Podgoraču i Vukojevcima kod Našica, postoje lokaliteti Ražište-tipa sopotske kulture, gdje je dokazano miješanje linearno-trakastih, vinčanskih i sopotskih elemenata: Z. Marković, Simpozij Vukovar; Naravno, moguće je da se žljebljenje, duborez i rovašenje samostalno natavljaju unutar

- sopotske kulture: Jugoslavija II (S. Dimitrijević), T. XLVI/1, str. 275
24. H. Dekker, sl. na str. 23 dolje; Z. Marković, Simpozij Vukovar, T. 5/6
25. Z. Marković, Simpozij Vukovar, T. 2
26. Z. Marković, Podravski zbornik 79, str. 104; Z. Marković, Pregled..., Podravski zbornik 81, str. 229-230
27. Jugoslavija III (S. Dimitrijević) str. 158-159
28. analogije npr. S. Dimitrijević, o.c. u bilj. 22, T. 2/8 (A stupanj vučedolske kulture), T. 1/8 (kostolačka kultura), T. 3/1 (A st. vučedolske kulture) – v. Z. Marković, Simpozij Vukovar, bilj. 64 i T. 4/6,7
29. R. R. Schmidt, Die Burg Vučedol, Zagreb 1945, Textbild 43/3, Textbild 44/1; I. Bogнар-Kutzian, The Early Copper Age Tiszapolgar Culture in the Carpathian Basin, Archaeologia Hungarica s.n. XLVIII, Budapest 1972, Fig. 26, Fig. 27, Fig. 28/III; Jugoslavija III, T. I/1; P. Roman, Cultura Cotzofeni, Bucuresti 1976., Pl. 9/6, sličan profil na Pl. 10/4 itd.
30. P. i J. Korošec, Najdbe s koliščarskih naselbin pri Igu na Ljubljanskem barju, Arheološki katalogi Slovenije 3, Ljubljana 1969, T. 77/10, T. 78/1,11; na T. 145 ubrojen je ovaj tip sjekira u horizont Ig II, tj. u rano brončano doba.
31. I. Pavlović, Simpozij HAD-a Vukovar 1981.
32. Jugoslavija II, karta 2

Zorko Marković

ENCLOSURE TO THE KNONLEOGE OF PREHISTORIC PLACES IN ĐAKOVŠTINA

In the museum in Đakovo there are prehistoric objects unelaborated for more than twenty years. By publishing the part of that material we want to show the importance of some prehistoric locations in Đakovština, primerily those with a long continuity of inhabitation. But in difference with the most eastern Slavonija and Srijem it is the most likely that here it would be the metter of places with horizontal stratigraphy. The surface findings from different periods point out.

1. ĐAKOVAČKA SATNICA – KATINSKA

From this place a winged needle made of bronze was known earlier. It probably belongs to the vatin culture. The pieces of about twenty Yessels belong to Hrnjevac typ of retz-gajary culture³⁾ (T. 1/1-5)⁴⁻⁵⁾, which differs from lasin culture in the II. or III. grade. The motives for decorating the cups are hatched triangs and netted metops, made by pure incision,

2. ŠTRBINCI

From this place antic and neolithic findings are known⁷⁾. The oldest findings belong to the sopot culture (T. 2/3,5)⁹⁾, from the first to the last period. The eneolithic findings also exist (T. 2/4). The middle bronze era is represented by the licene ceramics.¹⁰⁾ The findings from the late bronze period, older and younger iron period also are represented here. Beside some antic findings there are some mediaeval, too.

3. BUDROVCI – JABUČANJE

On this locality we find the ceramics of the late Sopot culture (T. 3/1-3)¹⁴⁻¹⁵, it is possible that the part of the materials belongs to the early bronze culture; the ceramics of vatin culture are also represented. Beside those the late bronze ceramics²⁰ and the findings of the Val-Dalj culture and the late bronze and the late iron period exist here.

4. THE VINEYARDS OF VIŠKOVCI

This place is known for its late Vučedol findings²², but it had existed also in the time of the Sopot culture (T. 1/6,7)²³. Some lichen ceramics was found here, too²⁴.

5. MRZOVIĆ – GRADINA

On this locality the ceramics of the late Sopot culture was found. It is ornamented by painting, hollowing the zigzag lines, and holes, and applications (T. 3/6)²⁵. The similar things have been seen also on the materials of the Seče culture from the beginning of the early eneolithics. It tells us about the late migrations of the Sopot culture into Podravina near Koprivnica²⁶. The materials of the late lasing and the early Vučedol culture belong to the period of eneolithics (T. 3/8)²⁸.

6. ĐURĐANCI

The stone axe with the hole for the handle and slightly swaddled profile (T. 1/8) is not so frequent in Slavonija. The similar analogies are found in the materials of Baden, Tiszapolgar and Cotzofeni cultures, and also in Pločnik.²⁹ The identic analogies are found in the materials from Ljubljansko Barje, where they are included into the early bronze period, horizon Ig II³⁰ so those here could belong to the Vinkovci culture.